

**Sposób uwzględnienia uwag Ministerstwa Środowiska do
projektu Programu ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego na lata 2016–2019 z perspektywą do 2023**

L.p.	Strona	Treść uwagi	Uzasadnienie	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie nieuwzględnienia uwagi	Uwagi
1.	134	Wnosi się o usunięcie zapisu <i>obejmowanie ochroną prawną nowych obszarów, cenionych pod względem przyrodniczo-krajobrazowym</i> i wprowadzenie zapisu <i>prowadzenie trwałej zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej</i>	Zachowanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez obejmowanie ochroną prawną nowych obszarów, cenionych pod względem przyrodniczo-krajobrazowym może prowadzić do zubożenia różnorodności biologicznej z uwagi na fakt, że w obszarach objętych ochroną prawną (np.: rezerwat przyrody) w zdecydowanej przewadze dominuje ochrona bierna, opierająca się jedynie na obserwacji procesów naturalnych, co niejednokrotnie prowadzi do zaniku przedmiotów ochrony. Wprowadzenie nowego zapisu w postaci „prowadzenie trwałej zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej” wynika z przedstawionego projektu Programu Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2016–2019. Na stronie 11 autorzy piszą w punkcie f, że „zachowanie, ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej jest możliwe m.in. poprzez prowadzenie trwałej zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej”.	Uwzględnione	-	-
2.	126	Wnosi się o usunięcie zapisu <i>słabo rozpoznane zasoby przyrodnicze poza obszarami objętymi ochroną przyrody i terenami leśnymi</i>	Przedstawiony zapis w analizie SWOT jako słaba strona w ochronie przyrody w województwie podkarpackim uważamy za bezzasadny. Na terenach leśnych w zarządzie PGL LP również poza obszarami objętymi ochroną zasoby przyrodnicze są dobrze rozpoznane i cały czas podlegają dalszemu rozpoznaniu. W latach 2006–2007 wykonana została przez Lasy Państwowe w całej Polsce inwentaryzacja przyrodnicza. Obecnie na terenach leśnych w zarządzie PGL LP w zasięgu RDLP w Krośnie prowadzona jest okresowa powszechna inwentaryzacja gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów oraz parametryzacja wybranych cech biotopów.	Uwzględnione	-	-
3.	175 i 178	Wnosi się o usunięcie wskaźnika <i>udział obszarów chronionych w powierzchni ogółem [96] oraz powierzchni obszarów (3)</i> i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych <i>prawie chronionych [ha]</i> .	Pomimo istnienia w Wyrzecznych sugestii zastosowania w programach ochrony środowiska wskaźnika <i>powierzchnia obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawie chronionych [ha]</i> , sytuacja woj. podkarpackiego pozwala na pominięcie tego wskaźnika. Prawie połowa województwa objęta została prawnymi formami ochrony (44,9%). W naszej ocenie należy dążyć, aby istniejące formy ochrony przyrody, które tego wymagają zgodnie z prawem posiadały dokumenty planistyczne (np. planu ochrony). Taka sytuacja byłaby na pewno z korzyścią dla wielu podmiotów, instytucji oraz życia społecznego i gospodarczego. Uważamy, że obecna	Uwzględnione	-	-

			powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych w województwie podkarpackim – 801 228,2 ha (GUS – Ochrona Środowiska 2016 - str. 267) jest na tyle duża (plasuje się na 4 miejscu w kraju), że nie ma potrzeby zwiększania ich powierzchni. Celem nie powinno być samo tworzenie nowych powierzchniowych form ochronnych, a weryfikacja istniejących, szczególnie rezerwatów przyrody, pod kątem trwania przedmiotów ochrony, umniejszenia rezerwatów, które powinny tworzyć logiczną sieć powiązaną ze sobą korytarzami ekologicznymi, a nie nagromadzonych w kilku miejscach. W wyniku takiej weryfikacji niektóre rezerваты winny ulec likwidacji (zanik przedmiotu ochrony znajdujący się w danym obszarze), a w niektórych obszarach być może należy utworzyć dodatkowe rezerваты przyrody.				
4.	102	Niewłaściwe granice LKP Lasy Bieszczadzkie na mapie	LKP Lasy Bieszczadzkie obejmuje swoim zasięgiem całe nadleśnictwa: Baligród, Cisna, Lutowska, Stuposiany, zgodnie z Zarządzeniem nr 5 Dyrektora Generalnego LP z dnia 19 stycznia 2015 r. w sprawie zmian terytorialnych LKP Lasy Bieszczadzkie. LKP Lasy Bieszczadzkie ww. zarządzeniem został powiększony. Na mapie na stronie 102 zamieszczone są pierwotne granice LKP Lasy Bieszczadzkie obejmujące wówczas tylko Nadleśnictwo Stuposiany, Nadleśnictwo Lutowska - obręb Dwernik oraz Nadleśnictwo Cisna - obręb Wetlina.	Uwzględnione		Na Rysunku 27. Lasy ochronne i Lesne Kompleksy Promocyjne skorygowane zostały granice LKP Lasy Bieszczadzkie wg aktualnego stanu.	
5.	131	Uzupełnienie tekstu w tabeli: niski poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa i szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne oraz gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową (żubr, wilk, ryś, bóbr, niedźwiedź)	Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez te gatunki, których rozmiar finansowy jest wysoki i skutek społeczeństwa do tych gatunków jest kształtowany przede wszystkim w oparciu o konflikty związane z zerowaniem tych zwierząt.	Uwzględnione			
6.	37, 39, 94	W tekście zawarto zapis „dyrektywa ptasia” – powinien być przynajmniej w jednym miejscu odnośnik to pełnej nazwy dyrektywy wraz z dziennikiem urzędowym	Uwaga formalna	Uwzględnione		W Tabeli 4. Elementy przestrzeni i problemy wspólne dla województwa podkarpackiego i województw sąsiadnych, Kolumna LUBELSKIE, obszar tacierzeński: Zasoby przyrodnicze, tiret 3 wprowadzono zmiany o następującym brzmieniu: 3 obszary Natura 2000 wyznaczone na podstawie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwanej dalej Dyrektywą Ptasia; Lasy Janowskie PLB060005, Puszcza Solińska PLB060008, Roztocze PLB060012	
7.	126	Proponuje się użycie stwierdzenia różnorodność biologiczna zamiast bioróżnorodność	Uwaga redakcyjna	Uwzględnione			
8.	138	Tabela 17. Cele i kierunki interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa Kierunek interwencji: 1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wody i ograniczanie ich emisji ze źródeł osadniczych i przemysłowych	1. Biorąc pod uwagę treść Wytycznych do opracowania wojewódzkich (...) obszary interwencji powinny uwzględniać zagadnienia horyzontalne, w tym edukację ekologiczną 2. Autorzy analizowanego projektu wskazują	Uwzględnione			

		W ramach kolumny Typy zadań w ramach kierunków interwencji należy dodać zadanie: Prowadzenie działań edukacyjnych, informacyjnych o skutkach zanieczyszczeń wody na jakość życia mieszkańców oraz o zasadach przeciwdziałania tym zanieczyszczeniom.	we wprowadzeniu do rozdz. 10. Cele i kierunki interwencji, ze wyznaczonych 10 celów interwencji uwzględnić również zagadnienia horyzontalne, niemniej lektura treści Tabeli 17, nie potwierdza ww. tezy. 3. W opinii Ministerstwa Środowiska zaproponowane w kol. e zadanie powinno być realizowane przez gminy.			
9.	144	Tabela 17. Cele i kierunki interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów Cel interwencji: V. Zmniejszenie masy odpadów składowanych na składowiskach oraz zwiększenie udziału odzysku surowców wtórnych i energii z odpadów. W ramach kolumny „Kierunek interwencji” należy dodać kierunek: 4. Edukacja ekologiczna w zakresie zasad postępowania z odpadami komunalnymi – segregacja odpadów i ich recykling. 5. W ramach kolumny „Typy zadań w ramach kierunków interwencji” należy dodać zadanie: prowadzenie akcji informacyjnych i edukacyjnych nt. gospodarki odpadami komunalnymi w ramach danej gminy oraz kampanii wspierających segregację odpadów oraz zasady recyklingu. W ramach kolumny „Podmiot odpowiedzialny” należy wskazać gminy, samorząd województwa.	1.. Biorąc pod uwagę treść Wytycznych do opracowania wojewódzkiej (...), obszary interwencji powinny uwzględniać zagadnienia horyzontalne, w tym edukację ekologiczną. 2. Autorzy analizowanego projektu wskazują we wprowadzeniu do rozdz. 10. Cele i kierunki interwencji, ze wyznaczonych 10 celów interwencji uwzględnić również zagadnienia horyzontalne, niemniej lektura treści Tabeli 17. Nie potwierdza ww. tezy. Ponadto, w Tabeli 16., gdzie przedstawiono stan środowiska prognozowany do 2023 r., w odniesieniu do obszarów interwencji, określonych w POS WP 2016-2019. W części dot. Gospodarki odpadami antycypuje się, że dzięki działalności edukacyjnej wzrośnie świadomość konsumentów i akceptacja dla bardziej rozwiniętych systemów gospodarki odpadami (str 134). 3. W opinii Ministerstwa Środowiska proponowany kierunek jest jednym z aktualnych priorytetów MS m.in. w związku z realizacją działań resortu na rzecz GOZ.	Uwzględnione	-	Dodano nowy kierunek interwencji wraz z przypisanymi mu zadaniami wg zgłoszonej propozycji
10.	166	Nazwa zadania: rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury istniejących ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej (m.in. w parkach krajobrazowych i nadleśnictwach); W kolumnie: „Źródła dofinansowania” należy dodać: NFOŚiGW.	Zgodnie z treścią programu priorytetowego NFOŚiGW pn. Edukacja ekologiczna (2015-2023) istnieje możliwość uzyskania dofinansowania na realizację wskazanego w kol. D. zadania.	Uwzględnione	-	-
11.	179	Obszar interwencji: „Wszystkie obszary interwencji: • ~~hasło~~ liczba organizacji pozarządowych działających aktywnie na rzecz ochrony środowiska i edukacji ekologicznej [str.] • ~~hasło~~ liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych [szkolenia, warsztaty, kampanie i inne];	Uwaga o charakterze redakcyjnym	Uwzględnione	-	-
12.	205 (Załącznik 1)	Wśród celów POS WP realizujących cele II osi priorytetowej POIiŚ 2014-2020 wymieniono cele II, III oraz VI, podczas gdy z opisu celów programu województwa wynika, że w realizacji II osi priorytetowej wpisują się również cele: I Minimalizacja skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wody dla województwa podkarpackiego. IV Poprawa klimatu akustycznego.	Załącznik 1 do POS WP przedstawia powiązanie dokumentu z dokumentami strategicznymi i programowymi. W części dotyczącej zgodności programu z POIiŚ 2014-2020 wskazano listę celów POS WP, które realizują założenia środowiskowej osi priorytetowej POIiŚ 2014-2020. Jednakże, jak wynika z analizy pozostałej części POS WP, w realizację celów POIiŚ wpisują się również cele I, IV, V, VIII oraz w zakresie badania poziomu	Uwzględnione	-	-

		<i>V Zmniejszenie masy odpadów składowanych na składowiskach oraz zwiększenie udziału odzysku surowców wtórnych i energii z odpadów.</i> <i>VIII Ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych</i> <i>X Ochrona ludności i środowiska przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym.</i>	poła elektromagnetycznego cel X. Pominięcie w opisie przedmiotowych celów nie jest błędem, jednak poszerzenie opisu pozwoliłoby na wzmocnienie wykazania powiązań między POS a dokumentami programowymi, jak również przyczyniłoby się do kompleksowego zobrazowania tych powiązań.			W rozdziale 6.2.5. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów wprowadzono zapis: <i>Niski odsetek odpadów pozyskanych w sposób selektywny, nieosiąganie wymaganych poziomów zagospodarowania odpadów, nielegalne składowiska i inne problemy w zakresie gospodarki odpadami skutkują negatywnym wpływem na środowisko. Przyczynami takiego stanu są m.in.: brak punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w części gmin województwa, niedostateczna ilość instalacji przetwarzania odpadów zielonych, niska świadomość społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prawidłowego z nimi postępowania.</i> W rozdziale 6.2.8. Gleby dodano: <u>Przyczyny zanieczyszczenia gleb</u> <i>Zanieczyszczenia ziemi są powiązane ze stanem całego środowiska, wpływają na nie pośrednio zanieczyszczenia wód i powietrza. Podobnie jak w przypadku pozostałych zanieczyszczeń, do zanieczyszczenia ziemi przyczynia się rozwój przemysłu i urbanizacja, ale także komunikacja i rolnictwo. Źródłem zanieczyszczeń ziemi jest nie tylko działalność człowieka związana z produkcją przemysłową czy rolniczą, ale także wszelkie przekształcenia krajobrazu. Niszczenie siedlisk, przemieszczanie kolejnych ziem pod zabudowę, czy też przekształcenia w krajobrazie rolniczym (melioracja, intensyfikacja produkcji, wypalanie traw) powodują daleko idące zmiany.</i> <i>W efekcie dochodzi do zmian mikroklimatu, a w dalszej kolejności do stepowienia, wywołania gleb, wyginięcia niektórych gatunków roślin i zwierząt.</i>
13.	89-92 i 106-116	Program nie zawiera przyczyn stanu środowiska w zakresie ochrony ziemi i gospodarki odpadami (także w zakresie innych obszarów). Powinien być uzupełniony.	Wskazanie przyczyn stanu środowiska zostało zalecone w <i>Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.</i>	Uwzględnione	-	
14.	165	Tabela nr 19 może wymagać korekty – należy zweryfikować poprawność wpisania <i>PO IIŚ</i> jako źródła finansowania budowy lub modernizacji składowisk odpadów. W ramach <i>PO IIŚ 2014–2020</i> można finansować tylko stanowiące część ciągu technologicznego składowiska	Budowa i rozbudowa składowisk odpadów komunalnych nie może być finansowana w ramach <i>PO IIŚ 2014-2020</i>(z wyjątkiem składowisk powiązanych funkcjonalnie z zakładami termicznego przekształcania odpadów).	Uwzględnione	-	

		odpadów zakładów termicznego przekształcania odpadów.						
15.	173, tab. 21	Sugeruje się dodanie kolumny wartości docelowych wskaźników jakie mają być osiągnięte na koniec realizacji Programu.	Podanie wartości wskaźników jakie mają być zrealizowane jest potrzebne do monitorowania realizacji Programu.	Częściowo uwzględnione	Podano docelowe wartości wskaźników dla tych wskaźników, które mają szacowane wartości docelowe. Dla wskaźników, które takich wartości liczbowych nie posiadają podano oczekiwaną tendencję ich zmiany			
16.	17, 22, 89-92, 165,	Sugeruje się większe odwołanie się zapisów Programu do WPGO w zakresie gospodarki odpadami. Program powinien raczej zawierać informacje ogólne, a dla zaspokojenia potrzeby uzyskania danych szczegółowych kierować czytelnika do WPGO.	W Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska zawarto zalecenie: Obszar gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów może zostać uwzględniony w wojewódzkich POŚ w ograniczonym zakresie ze względu na obowiązek podjęcia tej tematyki w wojewódzkich planach gospodarki odpadami. Ewentualne zawarcie w Programie danych szczegółowych może prowadzić do niezgodności danych w Programie i WPGO.	Niewzględnione	Tekst dot. Gospodarki odpadami w projekcie POŚ jest opracowany w sposób ogólny. Materiałem Źródłowym jest WPGO 2022 wraz z Planem Inwestycyjnym. W tekście występują wielokrotne odwołania do WPGO 2022 jako źródła danych			
17.	230-247	Nie ma podstaw do przewidywania środków NFOŚiGW w źródłach finansowania nowych zadań inwestycyjnych wskazanych w zał. 2.	Od 1.01.2018 finansowanie zadań w zakresie gospodarki wodnej w tym ochrony przeciwpowodziowej przejmują Wody Polskie.	Uwzględnione	-			
18.	Uwaga ogólna	Z przedmiotowego „Programu ochrony środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023-projekt”, w części dot. „Streszczenia” (str. 8 - 13) i „Ochrony środowiska przed hałasem” (str. 85 - 86), wynika, że jest on sporządzony zgodnie z wymogami transponowanej do polskiego porządku prawnego dyrektywy 2002/49/WE, która wymaga sporządzenia map akustycznych programów ochrony środowiska przed hałasem w odniesieniu do: • aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., • głównych dróg, tj. dróg, po których przejeżdża rocznie ponad 3 mln. pojazdów • głównych linii kolejowych, tj. linii, po których przejeżdża rocznie ponad 30 tys. pociągów, • głównych lotnisk, tj. lotnisk cywilnych, na których ma miejsce ponad 50 tys. operacji lotniczych (starty i lądowania) / samolotów o masie do startu powyżej 5700 kg W programie tym uwzględniono również, bez wyrażonego wskazania na powiązanie z dyrektywą 2002/49/WE, oddziaływania innych źródeł hałasu, jak np. niektóre odcinki dróg miasta Krosna czy źródła zobrazone na rys. 23, bez poinformowania czy przedmiotowe oddziaływania zostały określone poprzez wskaźniki hałasu LDWN i LN. Należy podkreślić, że zgodnie z dyrektywą 2002/49/WE, niezależnie od faktu czy dana droga jest drogą krajową, wojewódzką, powiatową czy gminną, jeśli prowadzi ruch o natężeniu ponad 3 mln. pojazdów / rok wymaga sporządzenia mapy akustycznej, z zachowaniem różnicowania, w zależności od natężenia ruchu: powyżej 3 mln pojazdów/rok i powyżej 6 mln pojazdów/rok, oraz wskazania liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas będący		Uwzględnione				

		wynikiem eksploatacji tej drogi a w ślad za tym sporządzenia programu ochrony środowiska przed hałasem. Tymczasem przedstawienie (str. 85 i 86) informacji o liczbie mieszkańców narażonych na hałas drogowy pochodzący oddzielnie od dróg krajowych i oddzielenie od dróg wojewódzkich, nie jest informacją zgodną z ww. dyrektywą, tj. informacją o sumarycznej liczbie osób narażonych na hałas o poziomie zawartym w 5-cio decybelowym przedziale, począwszy od przedziału 55-59 dB dla LDWN oraz 50-54 dB dla LN. Poza tym nie wyjaśniono czy wyłączenie z jakiegoś względu zaprezentowana informacja nt. liczby ludności narażonej na hałas drogowy została celowo zawężona do następujących przedziałów wartości poziomów hałasu 55-60 dB dla LDWN oraz 50-55 dB dla LN, czy też na terenie Województwa Podkarpackiego nie występuje wyższy poziom hałasu. Także niejasnym pozostaje czy akustyczne oddziaływanie lotniska Rzeszów – Jasionka, które nie zalicza się do tzw. głównych lotnisk, zostało uwzględnione w mapie akustycznej dotyczącej aglomeracji Rzeszowa czy też zostało pominięte oraz czy na terenie Województwa Podkarpackiego występują główne linie kolejowe, a jeżeli tak, to jaki jest ich rzeczywisty wpływ na środowisko. Ponadto dostrzega się brak objaśnień dot. zastosowanych wskaźników hałasu, które determinują akustyczne oddziaływanie na środowisko rozważanych źródeł hałasu. Zważywszy na fakt, że program ochrony środowiska województwa powinien także służyć celom informacyjnym, edukacyjnym i również porządkowaniu wiedzy społeczeństwa m.in. na temat akustycznego stanu środowiska, wydaje się zasadnym uzupełnienie / uszczegółowienie omawianego materiału w sposób uwzględniający powyższe kwestie.					
19.	13/14	Wskazane jest uzupełnienie informacji o dokumenty sektorowe aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły i Dniestru oraz aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju	-	Uwzględnione	-	-	
20.	16	Porównanie punktu a) z przypisem nr 8 wskazuje na pomylenie dokumentów.	Należy rozróżnić aktualizację Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych od sprawozdań z realizacji tego Programu.	Uwzględnione	-	-	
21.	16, 55 i dalsze	Prezentowane dane w zakresie realizacji postanowień dyrektywy Rady 91/271/EWG są nieaktualne a jednocześnie nie odzwierciedlają stanu na rok 2015	Obecnie obowiązującymi dokumentami, które zawierają dane na koniec roku 2015 są AKPOSK 2017 zatwierdzona przez RM w dniu 31.07.2017 oraz Sprawozdanie z wykonania KPOSK za lata 2014-2015 zatwierdzone przez RM w dniu 20.12.2016 r.	Uwzględnione	-	-	
22.	45, 229	Poprawka w przypisie dotycząca prawidłowego Dz.U. ustawy – Prawo wodne	Prawidłowy przypis: Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. 2017 poz. 1122)	Uwzględnione	-	-	
23.	21, 132, 160, 155, 215	W dokumencie należy prawidłowo odnosić się do obowiązujących aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju.	Aktualizacje Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy zostały przyjęte Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18.10.2016 r.	Uwzględnione częściowo.		Wprowadzono korekty w Tabelach: 17, 18, 19, 20 (zmiana numeracji wynikająca z wprowadzenia uwag do projektu POS WP na lata 2017-2019) i załączniku nr 1. Natomiast w tab. 1 zapis odnosi się do planu gospodarowania wodami obowiązującego w latach 2012-2-15	

24.	56 i 57	Nie jest jasne, gdzie ujęty jest pobór wód na cele zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia inny niż poprzez sieć wodociągową (ze studni).	-	Niewzględnione	Publikacje GUS nie podają danych odnośnie poboru wód na cele zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia inne niż poprzez sieć wodociągową (ze studni). Nie mniej jednak w podrozdziale 6.2.1. Gospodarowanie wodami podane są informacje dotyczące wysokości ogólnego poboru wody z podziałem na pobór z wód powierzchniowych i podziemnych a także poboru wód na poszczególne cele (produkcyjne, leśnictwa i rolnictwa oraz eksploatacji wodociągów zgodnie z dostępnymi danymi	-
25.	56 i 57	Wskazane byłoby przedstawienie kompletu danych o poborach albo tylko z jednego roku (2014 lub 2015) albo z dwóch lat	-	Uwzględnione	-	-
26.	59 i dalsze	Wskazane byłoby wyróżnienie części (np. w formie osobnego podrozdziału) odnoszącej się do monitoringu i oceny stanu wód.	-	Uwzględnione	-	Dodano podrozdziały: 6.2.2.1 Stan wód powierzchniowych 6.2.2.2 Stan wód podziemnych
27.	59 i dalsze	Wskazane jest by dodatkowo obok wyników oceny stanu monitorowanych JCWP z 2015 r. (wg danych WIOS) odnieść się do oceny stanu 2010-2012, której wyniki zostały ujęte w aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy uchwalonej przez Radę Ministrów w 2016 r.	-	Uwzględnione	-	W podrozdziałach dotyczących stanu wód powierzchniowych i podziemnych dodane zostały informacje w zakresie oceny stanu wód przedstawione w aktualizacji planów gospodarowania wodami.
28.	59 i dalsze	Obok informacji o monitoringu i ocenie stanu wód należałoby umieścić ogólne informacje o liczbie jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych (z podziałem na poszczególne kategorie oraz naturalne i silnie zmienione). W przypadku JCWP w szczególności należy zwrócić uwagę na zmianę podziału ze 161 na 172 JCWP.	-	Uwzględnione	-	-
29.	59 i dalsze	Wskazane jest doprecyzowanie, że stan wód (zrw. ogólny) jest określany na podstawie gorszego ze stanów: ekologicznego i chemicznego oraz oceny spełnienia wymagań dla obszarów chronionych.	-	Uwzględnione	-	-
30.	59	W przypisie 37 wskazano na nieobowiązujące już rozporządzenie. Wskazane byłoby przytoczenie obowiązującego rozporządzenia (z 2016 r.) z zaznaczeniem, że w 2015 roku ocenę stanu wykonywano w oparciu o rozporządzenie z 2014 r.	-	Uwzględnione	-	-
31.	60-61	Nie wymieniono liczby (ew. też powierzchni) obszarów chronionych w rozumieniu Ramowej Dyrektywy Wodnej i ustawy - Prawo wodne na obszarze województwa (z podziałem na poszczególne ich rodzaje).	-	Uwzględnione	-	W podrozdziałach dotyczących stanu wód powierzchniowych i podziemnych dodane zostały informacje dotyczące liczby obszarów chronionych
32.	61	Analogicznie jak w przypadku wskazanych w uwadze 13, należałoby się odnieść do dwóch rozporządzeń, obowiązującego (z 2016 r.) i wcześniejszego (z 2008 r.)	-	Uwzględnione	-	W przypisie 40 (zmiana numeracji wynikająca z wprowadzenia uwag do projektu POS WP na lata 2017-2019) dodane zostały informacje dotyczące aktualnie obowiązującego rozporządzenia.
33.	123	Wśród szans w obszarze gospodarowania wodami należy uwzględnić realizację działań określonych w aktualizacji	-	Uwzględnione częściowo	Ze względu na to, że w obszarze gospodarowania wodami program odnosi się przede wszystkim do kwestii związanych	-

		programu wodno-środowiskowego kraju.			z ograniczeniem ryzyka powodziowego, zwiększenia zasobów dyspozycyjnych wód oraz ograniczenia skutków suszy, realizacja działań określonych w aktualizacji programu wodno-środowiskowego kraju będzie uwzględniona w obszarze gospodarki wodno-ściekowej poprzez zmianę zapisu: „realizacja działań zawartych w dokumentach planistycznych mających istotne znaczenie w gospodarowaniu wodami” na: „realizacja działań zawartych w dokumentach planistycznych m.in. aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza oraz aktualizacji programu wodno-środowiskowego kraju.”			W tabeli SWOT wprowadzone zostały korekty. W obszarze gospodarowanie wodami z kolumny SŁABE STRONY usunięty został zapis: „ograniczenia w realizacji inwestycji w gospodarce wodnej spowodowane brakiem środków finansowych” natomiast w kolumnie ZAGROŻENIA dodany został zapis: „brak odpowiednich środków finansowych dla realizacji inwestycji w gospodarce wodnej” (uważa się, że problem jakim jest słabe dofinansowanie gospodarki wodnej i spowodowane tym opóźnienia w realizacji kluczowych inwestycji powinien zostać w programie poruszony). Z obszaru Gospodarka wodno-ściekowa usunięty został zapis: ograniczenia w rozbudowie infrastruktury wodno-ściekowej spowodowane niedostatecznym dofinansowaniem
34.	123, 124	Należy dokonać korekty słabych stron i zagrożeń w tabeli SWOT	W dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej – brak środków finansowych uznano za zagrożenie, w dziedzinie gospodarowania wodami – niedostateczne dofinansowanie w zakresie realizacji inwestycji uznano za słabą stronę	Uwzględnione				W Tabeli 17 (zmiana numeracji wynikająca z wprowadzenia uwag do projektu POS WP na lata 2017-2019), która zawiera prognozę stanu środowiska do 2023 r. w obszarze interwencji Gospodarowanie wodami odniesiono się do realizacji planów gospodarowania wodami i programu wodno-środowiskowego kraju, dzięki którym zostanie poprawiony stan środowiska wodnego oraz osiągnięte cele środowiskowe dla jednolitych części wód. Jednak ze względu na to, że, w obszarze gospodarowania wodami program odnosi się przede wszystkim do kwestii związanych z ograniczeniem ryzyka powodziowego, zwiększenia zasobów dyspozycyjnych wód oraz ograniczenia skutków suszy, konieczności realizacji aPW/ŚK i aPGW zostanie poruszona w obszarze gospodarki wodno-ściekowej. Dodatkowo w Tabeli 18 i 20 (zmiana
35.	132	Warto również wskazać w tabeli w obszarze interwencji – Gospodarowanie wodami, na konieczność realizacji działań zawartych w aPW/ŚK i aPGW, których realizacja przyczyni się do realizacji celów środowiskowych, o których mowa w Ramowej Dyrektywie Wodnej. Należy również zawrzeć zapisy odnośnie możliwości zajięcia konieczności uzyskania odpowiednich derogacji od celów środowiskowych zgodnie z art.4.7 RDW (art. 38) Prawa Wodnego) dla niekrytycznych ze wskazanymi do realizacji działań w zakresie gospodarowania wodami.		Uwzględnione częściowo				

					numeracji, wynikająca z wprowadzenia uwag do projektu POŚ WP na lata 2017-2019) w kierunku monitoring wód i ochrona zasobów wodnych wprowadzony zostanie zapis: „Realizacja działań zawartych w aktualizacji planów gospodrowania wodami na obszarze dorzecza Wisły i Dniestru oraz w aktualizacji programu wodno-środowiskowego kraju.” Ogólna Informacja odnośnie możliwości zajęcia konieczności uzyskania odpowiednich derogacji od celów środowiskowych została zawarta na str. 45. Dodatkowo w przypisie oznaczonym * pod Tabelą 18 (zmiana numeracji wynikająca z wprowadzenia uwag do projektu POŚ WP na lata 2017-2019) ostatecznie dodana informacja w tym zakresie.
36.	160	Szacunkowe koszty realizacji inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wydają się skrajnie niskie w porównaniu do potrzeb zgłoszonych w AKPOŚK (rzędu 8%)	-	Uwzględniono częściowo	W Tabeli 20 (zmiana numeracji wynikająca z wprowadzenia uwag do projektu POŚ WP na lata 2017-2019) dla celów informacyjnych dodane zostaną koszty wynikające z AKPOŚK 2017, nie zostaną jednak ujęte w kosztach końcowych (Tabela 21 - zmiana numeracji wynikająca z prowadzenia uwag do projektu POŚ WP na lata 2017-2019) gdyż koszty te wynikają z informacji przekazanych przez jednostki działające w zakresie ochrony środowiska na terenie województwa podkarpackiego oraz wykazu zadań co do, których planowane jest udzielenie finansowania przez WFOŚiGW lub NFOŚiGW oraz wniosków zakwalifikowanych do udzielenia dofinansowania w ramach programów operacyjnych RPO WP 2014-2020, POIiS 2014-2020, PROW 2014-2020.
37.	173	Wskaźniki gospodarki wodno-ściekowej nie uwzględniają konieczności spełnienia wymagań płynących z dyrektywy Rady 91/271/EWG. Brak odniesienia do przepustowości oczyszczalni w aglomeracjach, jakości ścieków pochodzących z ich obszarów oraz stopnia skanalizowania mieszkańców w aglomeracjach.	-	Uwzględnione	W Tabeli 22 (zmiana numeracji wynikająca z wprowadzenia uwag do projektu POŚ WP na lata 2017-2019) dodane zostały wskaźniki monitorujące spełnienie przez aglomeracje wymagań dyrektywy zgodnie z danymi podanymi w AKPOŚK 2017
38.	214	Należy poprawić zapis na aktualizację Programu wodno-środowiskowego kraju	-	Uwzględnione	-
39.	230	Załącznik nr 2. Wykaz planowanych inwestycji w zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej według przyjętych kierunków interwencji - należy zawrzeć zapisy odnośnie konieczności uzyskania odpowiednich derogacji zgodnie art.4.7 RDW (art. 38j Prawa Wodnego) dla niektórych ze wskazanych do realizacji działań w zakresie gospodarowania wodami.	-	Uwzględnione	Zadania, dla których konieczne jest uzyskanie derogacji zostały opatrzone odwołaniem w postaci * z odpowiednim komentarzem pod tabelą.
40.	9	Zdanie: sezonowe utrzymywanie się wysokich przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu na terenach intensywniejszej urbanizacji i ponadnormatywne zanieczyszczenie ozonem troposferycznym;	-	Uwzględnione	-

		proponuje się zastąpić tekstem: sezonowe utrzymywanie się przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM ₁₀ , wysokich stężeń pyłu PM _{2.5} i benzo(a)pirenu na terenach intensywnej urbanizacji oraz ponadnormatywne zanieczyszczenie ozonem troposferycznym;	W przypadku pyłu PM _{2.5} i benzo(a)pirenu, dla których poziomy odniesienia dotyczą roku w odniesieniu do sezonów można mówić o wysokich stężeniach tych zanieczyszczeń			
41.	10	Zdanie w ppkt c: c) poprawę i utrzymywanie wymaganej prawem jakości powietrza (dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego dla ozonu i krajowego celu redukcji narazenia do roku 2020) i przeciwdziałanie zmianom klimatu, m.in. poprzez: proponuje się zastąpić tekstem: c) poprawę i utrzymywanie wymaganej prawem jakości powietrza (dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego dla ozonu i krajowego celu redukcji narazenia dla pyłu PM _{2.5} do roku 2020) i przeciwdziałanie zmianom klimatu, m.in. poprzez;	Uszczegółowienie zapisu dotyczącego krajowego celu redukcji narazenia	Uwzględnione		
42.	28	Tabela 1. W priorytecie 10 zdanie: liczba obiektów objętych badaniami poziomu pól elektromagnetycznych [szt.] proponuje się zastąpić tekstem: liczba obszarów objętych badaniami poziomu pól elektromagnetycznych.	Monitoring PEM nie jest uktierunkowany na badanie oddziaływania konkretnego źródła PEM. Badania PEM w ramach PMS prowadzone są w środowisku w stosowanie wyznaczonych punktach pomiarowych, a nie w bezpośrednim otoczeniu źródeł PEM.	Nieuwzględnione	Wskaźniki zawarte w Tabeli 1 Efekty realizacji POŚ WP 2012-2015 według oceny wskaźnikowej służą ocenie efektów realizacji poprzedniego POŚ.	
43.	28	Tabela 1. W priorytecie 10 zdanie: utrzymywanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej wartości normatywnych lub, co najmniej, na dopuszczalnych poziomach. proponuje się zastąpić tekstem: nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów PEM na wyznaczonych w WPMŚ obszarach województwa.	Zasadne jest wskazanie oceny poziomów PEM wykonanej w ramach Programu Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2013-2015.	Uwzględnione		
44.	59	Zdanie: W pozostałych 4. stan chemiczny określono jako poniżej dobrego (7,3%). ze względu na przekroczenie środowiskowych norm jakości we wskaźniku wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA). proponuje się zastąpić tekstem: W pozostałych 4. stan chemiczny określono jako poniżej dobrego (7,3%). ze względu na przekroczenie środowiskowych norm jakości przez wybrane substancje z grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA).	W grupie WWA jest kilka wskaźników zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi. Przekroczenia dotyczyły wskaźnika: Suma Benzo(g,h,i)perylen i Indeno (1,2,3-cd)piren	Uwzględnione		
45.	59	Zdanie: Ocena stanu JCWP przygotowana na podstawie stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego wód została określona dla 84. JCWP. Proponuje się zastąpić tekstem: Stan wód został określony dla 84 jednolitych części wód powierzchniowych.	Zdanie zawarte w projekcie sugeruje, że do określenia stanu wód w JCWP wystarczające są stan/potencjał ekologiczny i stan chemiczny. W ocenie stanu wód uwzględniona została także ocena spełniania wymagań określonych dla obszarów chronionych.	Uwzględnione		
46.	59	W przypisie nr 36 należy zmienić wyraz Ministerstwa	Uwaga techniczna	Uwzględnione		

		<i>Środowiska na Ministra Środowiska;</i>						
47.	59	W przypisie nr 36 nie jest jasne co rozumie się pod pojęciem <i>aktualne wyniki monitoringu</i> . Proponuje się zrezygnować z tej uwagi.	Ocena stanu wód za rok 2015 uwzględnia wyniki monitoringu za lata 2011-2015.	Uwzględnione częściowo	Doprecyzowano zapis w przypisie - 37 (zmiana numeracji wynikająca z wprowadzenia uwag do projektu POŚ WP na lata 2017-2019) na „W wybranych jednolitych częściach wód do oceny stanu wykorzystane zostały aktualne wyniki monitoringu diagnostycznego z lat 2011-2012”.	-		
48.	59	W przypisie nr 37 należy zmienić treść na: zostały przeprowadzone	Aktualnie badania stanu chemicznego są prowadzone w oparciu o znowelizowane rozporządzenie Ministra Środowiska z 2016 r.	Uwzględnione częściowo.	Pierwotny zapis w przypisie 37 został usunięty. Skorygowana wersja przypisu 37 będzie zawierała informacje dotyczące obowiązującego rozporządzenia.	-		
49.	60	Monitoringiem objęto 97. jednolitych części wód rzecznych, z tego tylko 33% ocenianych JCWP stanowiących obszar chroniony lub występujących w obszarach chronionych, które spełniły wymagania dodatkowe określone dla tych wód. proponuje się zastąpić tekstem: Monitoringiem objęto 97. jednolitych części wód rzecznych, z tego tylko 33% ocenianych JCWP stanowiących obszar chroniony lub występujących w obszarach chronionych spełniło wymagania określone odpowiednio dla obszarów chronionych.	W zakresie oceny stanu wód w obszarach chronionych uwzględniono spełnianie wymagań i ogólnych i dodatkowych (a nie tylko dodatkowych).	Uwzględnione	-	-		
50.	60	Proponuje się usunąć przypis nr 39.	W opinii WIOŚ zawarcie tej informacji w POŚ jest nieistotne.	Uwzględnione	-	Forma pierwotna przypisu 39 została usunięta. Natomiast sam przypis o numerze 39 zostanie zachowany jednak będzie podawał informację w innym zakresie		
51.	61	Zdanie: W przeprowadzonej ocenie jakości wód w 2015 r. spośród 88. badanych JCWP wymagań dla obszarów ochronnych wrzeliwych na eutrofizację nie spełniała ponad połowa (64 JCWP). Należy zastąpić tekstem: W przeprowadzonej ocenie jakości wód w 2015 r. spośród 88. badanych JCWP wymagań dla obszarów ochronnych wrzeliwych na eutrofizację nie spełniała ponad połowa (51 JCWP).	Błąd w treści zdania. W ocenie stanu wód w obszarach chronionych w 2015 r. eutrofizację komunalną stwierdzono w 51 JCWP.	Niewzględnione	Podana liczba 64 jest zgodna z danymi przedstawionymi w Raporcie o stanie środowiska w województwie podkarpackim w latach 2013-2015. Sugerowana liczba 51 dotyczy JCWP, w których stwierdzono eutrofizację. Natomiast liczba 64 jest liczbą, która odnosi się do tych JCWP, które nie spełniły wymagań dla obszarów chronionych wrzeliwych na eutrofizację. Oprócz warunku braku występowania zjawiska eutrofizacji konieczny jest także dobry stan wód uzyskany w punkcie monitorowania obszarów chronionych (ppk MOEU). Powyższych założeń nie spełniło 64 badanych JCWP (tzn. spośród 64 JCWP w 51 stwierdzono eutrofizację, natomiast w pozostałych 13 nie stwierdzono eutrofizacji jednak ich stan w punkcie monitorowania obszarów chronionych (ppk MOEU) był poniżej dobrego	-		
52.	66	Rys. 13. Błędny sposób prezentacji wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego (zamienione kolory żółty	Wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego należy zaprezentować odpowiednio zgodnie z tab. nr 1 i tab. nr 2, zał. nr 12 do	Uwzględnione	-	-		

		i pomaranczowy).	rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych, to jest:			
53.	71	Zdanie: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2012 r. w sprawie krajowego celu redukcji narażenia (Dz. U. z 2012 r., poz. 1030), w którym został określony krajowy cel redukcji narażenia wraz z terminem jego osiągnięcia, dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców, w związku z przekroczeniem pulapu szęzenia ekspozycji. proponuje się zastąpić tekstem: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2012 r. w sprawie krajowego celu redukcji narażenia (Dz. U. poz. 1030), w którym został określony krajowy cel redukcji narażenia dla pyłu zawieszonego PM_{2.5} wraz z terminem jego osiągnięcia, dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców, w związku z przekroczeniem pulapu szęzenia ekspozycji.	- umiarkowany stan ekologiczny (kolor żółty), – słaby stan ekologiczny (kolor pomarańczowy), – umiarkowany potencjał ekologiczny dla silnie zmienionych JCWP (żółto-ciemnoszare pasy równej szerokości), – słaby potencjał ekologiczny dla silnie zmienionych JCWP (pomarańczowo-ciemnoszare pasy równej szerokości).	Uwzględnione	-	W rozdziale 6.2.3. Ochrona klimatu i jakości powietrza dokonano korekty tekstu.
54.	85	Do akapitu 2 dopisać tekst o treści: Ocena stanu środowiska może być dokonywana na innych terenach niż wymienione powyżej tereny, określonych w powiatowych POŚ. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny na terenach nie objętych procesem opracowania map akustycznych.	Przedstawiona przez autorów forma sugeruje, że oceny stanu akustycznego środowiska prowadzone są tylko dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys. i terenów poza aglomeracjami o których mowa w art. 179 ust. 1). Zgodnie z art. 117 ustawy – Prawo ochrony środowiska ocena może być prowadzona na terenach innych niż ww. jeśli zostały one określone w powiatowych programach ochrony środowiska. Ponadto wojewódzki inspektor prowadzi ocenę stanu akustycznego środowiska na terenach niewymienionych w ust. 2 art. 117.	Uwzględnione	-	W rozdziale 6.2.4. Zagrożenie hałasem dopisano zaproponowany tekst.
55.	86	Propozycja zapisania pierwszego akapitu: Mapy akustyczne powstają dla dróg krajowych, wojewódzkich, miast Rzeszowa i nieulicznych odcinków dróg miasta Krośna. Z map akustycznych sporządzonych dla obszarów aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. wynika, że na hałas w zakresie pomiarów LDWN ≥ 55 dB ekspozowanych jest 89,5 tys. osób, natomiast ok. 41,4 tys. osób narażonych jest na hałas w zakresie poziomów LN ≥ 50 dB. Z map akustycznych dla dróg krajowych przez które rocznie przejeżdża ponad 3 mln pojazdów wynika, że ok. 4,5 tys. mieszkańców województwa narażonych jest na hałas w zakresie LDWN 53-60 dB i około 36,9 tys. osób ekspozowanych jest na hałas w zakresie LN 50-55 dB, natomiast dla dróg wojewódzkich przez które rocznie przejeżdża ponad 3 mln pojazdów wynika ok. 24,2 tys. osób	Przytoczony cytata sugeruje, że WIOŚ opracował raport oceny klimatu akustycznego województwa na podstawie wszystkich otrzymanych map akustycznych (dwa etapy mapowania). Wstęp do rozdziału 5. Ochrony przed hałasem „Raportu ...” zawiera dane z wybranych map akustycznych drugiego etapu mapowania.	Uwzględnione	-	W rozdziale 6.2.4. Zagrożenie hałasem uzupełniono zapis z wykorzystaniem danych zawartych w uwadze

(LDWN) i 51 tys. osób (LN) eksponowanych jest na hałas w zakresie 50-55 dB 57. „	Zmiana podpis rysunku, tekstu pod rysunkiem i korekta rysunku. Wariant I. (uwzględniający wszystkie pomiary) Podpis rysunku Jest: Rysunek 23. Klimat akustyczny – monitoring przekroczeń dopuszczalnych przekroczeń hałasu w latach 2007-2015. Proponuje się uzupełnienie mapy o wyniki pomiarów hałasu drogowego i kolejowego wykonanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez WIOŚ. Hałas drogowy: Brzoźów (2008 – stwierdzono przekroczenia), Mielec (2008 – stwierdzono przekroczenia), Horyniec – Zatrój (2008 – brak przekroczeń), Dukla (2013 – stwierdzono przekroczenia), Polańczyk (2014 – stwierdzono przekroczenia). Hałas kolejowy: Żurawica (2015 – brak przekroczeń). Ponadto konieczne jest wprowadzenie dodatkowego znaku/oznaczenia dla miejscowości Nowy Żmigród, w którym w porze dnia stwierdzono brak przekroczeń, zaś w porze nocy odnotowano przekroczenia. Wariant II. (uwzględniający tylko wskaźniki krótkookresowe dla hałasu drogowego) Podpis rysunku Jest: Rysunek 23. Klimat akustyczny – monitoring przekroczeń dopuszczalnych przekroczeń hałasu w latach 2007-2015. Proponuje się: Rysunek 23. Klimat akustyczny – monitoring hałasu drogowego (wskaźnik LAeqD, LAeqN) w latach 2007-2015 prowadzony przez WIOŚ. Poprawienie błędnej informacji na mapie w miejscowości Nowy Żmigród w którym w porze dnia stwierdzono brak przekroczeń, zaś w porze nocy odnotowano przekroczenia.	56.
(LDWN) i 51 tys. osób (LN) eksponowanych jest na hałas w zakresie 50-55 dB 57. „	W zależności od pochodzenia hałasu środowiskowego (źródła) dokonuje się jego podziału na kategorie: komunikacyjny (drogowy, kolejowy i lotniczy) i przemysłowy. Przedstawiony rysunek 23 zawiera tylko wybrane wyniki pomiarów hałasu drogowego wykonanego w latach 2007-2015. W ramach PMS w ww. latach WIOS w Rzeszowie prowadził pomiary hałasu drogowego i kolejowego. Do oceny stanu akustycznego środowiska Inspektorat wykorzystuje wskaźniki mające zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska (LDWN i LN) oraz ustalenia i kontroli warunków korzystania ze środowiska (LAeqD i LAeqN). Biorąc pod uwagę powyższe należy sprecyzować jaką kategorię hałasu i wskaźnik ma przedstawiać rysunek i uzupełnić go o brakujące pomiary. Przedstawienie tylko jednego wskaźnika tworzy niepełną ocenę. Ponadto z przedstawionej mapy wynika, że w Nowym Żmigrodzie stwierdzono brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Przeprowadzone przez Inspektorat pomiary hałasu drogowego w 2013 r. w ww. miejscowości wykazały przekroczenia dopuszczalnego poziomu o 7 dB dla wskaźnika LAeqN.	57.

57.	120	Zdanie: Obecnie dąży się do intensyfikacji badań oraz śledzenia długoterminowych zmian poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. proponuje się zastąpić tekstem: Podstawowym celem badań monitoringowych PEM jest śledzenie zmian poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, w odniesieniu do wartości dopuszczalnych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów dotrymania tych poziomów (Dz. U. poz. 1883).	Badania PEM na obszarze województwa prowadzi się w trybie cyklicznym badań w stałej liczbie 135 punktów pomiarowych, błąd jest więc stwierdzenie dot. intensyfikacji pomiarów.	Uwzględnione	-	W rozdziale 6.2.10. Pola elektromagnetyczne dokonano korekty tekstu
58.	120	Proponuje się usunąć zdanie: Na terenie województwa nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w wyznaczonych przez WIOŚ w Rzeszowie punktach pomiarowych.	Informacja o braku przekroczeń PEM jest powtórzona na str. 121.	Uwzględnione	-	jw.
59.	124	Zdanie: sezonowe utrzymywanie się wysokich przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu, na terenach intensywniejszej urbanizacji; proponuje się zastąpić tekstem: sezonowe utrzymywanie się przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM10, wysokich stężeń pyłu PM 2.5 i benzo(a)pirenu na terenach intensywniejszej urbanizacji oraz ponadnormatywne zanieczyszczenie ozonem troposferycznym;	Ujednolicenie sposobu zapisania informacji ze str. 9. Rozszerzenie informacji o zanieczyszczenia pyłowe przekraczające poziomy dopuszczalny na terenie województwa.	Uwzględnione	-	-
60.	139, 140, 144, 149, 151	Należy ujednolicić nazwy podmiotu odpowiedzialnego na WIOŚ w Rzeszowie.	Może sugerować udział innego WIOŚ niż WIOŚ w Rzeszowie.	Uwzględnione	-	W objaśnieniach skrótów (str. 7) podano pełne wyjaśnienie skrótu WIOŚ tj. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie
61.	142	Tabela 17. Cele i kierunki interwencji Zagrożenie halasem Cel interwencji: Poprawa klimatu akustycznego. 1. Opracowanie instrumentów do ochrony przed halasem. dopisanie wiersza w kolumnie 3 o treści: aktualizacja powiatowych programów ochrony środowiska a w kolumnie 4 – powiaty	Powiatowy POŚ może określać inne tereny niż aglomeracja o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy oraz obiekty, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach (np. droga, linia kolejowa, lotnisko), dla których dokonywana będzie ocena stanu akustycznego środowiska. (art. 117 ust. 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska)	Uwzględnione	-	-
62.	144	Tabela 17. Cele i kierunki interwencji Zagrożenie halasem Cel interwencji: Poprawa klimatu akustycznego. Kierunek interwencji: 3. Poprawa klimatu akustycznego w sąsiedztwie „aktualizacja powiatowych programów ochrony środowiska” drog objętych programami ochrony środowiska przed halasem Zadanie: monitoring halasu i ocena stanu akustycznego na terenach nieobjętych obowiązkiem opracowania map	WIOŚ w Rzeszowie nie prowadzi działań prowadzących do poprawy klimatu akustycznego w sąsiedztwie dróg objętych programami ochrony środowiska. Inspektorat w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi badania i ocenę stanu klimatu akustycznego na terenach nie objętych obowiązkiem opracowania map akustycznych.	Uwzględnione	-	-

		akustycznych; proponuje się przenieść w całości do: Cel interwencji: <i>Poprawa klimatu akustycznego.</i> Kierunek interwencji: <i>1. Opracowanie instrumentów do ochrony przed hałasem.</i>					
63.	151	Tabela 17. Cele i kierunki interwencji <i>Promieniowanie elektromagnetyczne</i> Wypunktowanie w brzmieniu <i>Prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł pól elektromagnetycznych</i> proponuje się zastąpić wypunktowaniem w brzmieniu: <i>pozyskiwanie przez organy ochrony środowiska informacji o źródłach pól elektromagnetycznych.</i> W kolumnie dotyczącej podmiotu odpowiedzialnego należy dopisać także inne niż WIOŚ organy ochrony środowiska właściwe w sprawach ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym (m.in. starostów właściwych do gromadzenia zgłoszeń instalacji emitujących PEM). Proponuje się zrezygnować z informacji dotyczących rozbudowy zaplecza technicznego oraz zakupu wyposażenia laboratoriów lub uzupełnienie o ten zapis dla pozostałych komponentów środowiska	W przypadku WIOŚ „pozyskiwanie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych” jest zadaniem wymienionym w <i>Programie Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2016-2020.</i> Ustawa Prawo ochrony środowiska w zakresie ochrony przed PEM określa różne organy ochrony środowiska. W miarę posiadanych środków finansowych WIOŚ w Rzeszowie rozbudowuje zaplecze laboratoryjne pogrzebne do realizacji badań PMS również w zakresie wód powierzchniowych, powietrza atmosferycznego i hałasu	Uwzględnione	-		
64.	160	Tabela 19. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji zadań monitorowanych <i>Gospodarka wodno-ściekowa</i> W zdaniu: <i>realizacja monitoringu zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska województwa podkarpackiego na lata 2016-2020</i> jako źródło finansowania podano budżet państwa Proponuje się następujące uzupełnienie: - budżet państwa - WFOŚiGW	WIOŚ w Rzeszowie dla realizacji zadań z zakresu Państwowego Monitoringu Środowiska oprócz środków budżetowych korzysta również z dotacji WFOŚiGW w Rzeszowie	Uwzględnione	-		
65.	161	Tabela 19. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji zadań monitorowanych <i>Ochrona klimatu i jakości powietrza</i> W zdaniu: <i>monitoring i ocena jakości powietrza w sferach: podkarpackiej i miasta Rzeszów, zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska województwa podkarpackiego na lata 2016-2020</i> jako źródło finansowania podano budżet państwa Proponuje się następujące uzupełnienie: - budżet państwa - WFOŚiGW	WIOŚ w Rzeszowie dla realizacji zadań z zakresu Państwowego Monitoringu Środowiska oprócz środków budżetowych korzysta również z dotacji WFOŚiGW w Rzeszowie	Uwzględnione	-		
66.	163	Tabela 19. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji zadań monitorowanych	WIOŚ w Rzeszowie dla realizacji zadań z zakresu Państwowego Monitoringu Środowiska oprócz	Uwzględnione	-		

		Zagrożenie hałasem	W zadaniu: monitoring hałasu i ocena stanu akustycznego na terenach nieobjętych obowiązkiem opracowania map akustycznych;" jako źródło finansowania podano budżet państwa Proponuje się następujące uzupełnienie: - budżet państwa - WFOŚiGW	środki budżetowych korzysta również z dotacji WFOŚiGW w Rzeszowie				
67.	160, 161, 168, 170	Należy ujednolicić nazwy podmiotu odpowiedzialnego na WIOŚ w Rzeszowie. Tabela 19. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji zadań monitorowanych Promieniotworzenie elektromagnetyczne Zadanie: - pomiary monitoringowe i ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku; - prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł pól elektromagnetycznych; rozbudowa zaplecza technicznego oraz zakupy wyposażenia laboratoriów wykonujących badania dotyczących pozyskania danych i informacji o środowisku; - Wypunktowanie w brzmieniu: - prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł pól elektromagnetycznych - proponuje się zastąpić wypunktowaniem w brzmieniu: - pozyskiwanie przez organy ochrony środowiska informacji o źródłach pól elektromagnetycznych. Proponuje się zrezygnować z informacji dotyczących rozbudowy zaplecza technicznego oraz zakupu wyposażenia laboratoriów lub uzupełnienie o taką informację dla pozostałych komponentów środowiska Jako podmiot odpowiedzialny proponuje się uzupełnić o inne niż WIOŚ organy ochrony środowiska właściwe w sprawach ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym (m.in. starostów właściwych do gromadzenia zgłoszeń instalacji emitujących PEM). jako źródło finansowania podano - środki własne W przypadku pozostawienie podmiotu odpowiedzialnego tylko WIOŚ w Rzeszowie Proponuje się następującą zmianę: - budżet państwa - WFOŚiGW W przypadku uzupełnienia o inne organy ochrony środowiska proponuje się następującą zmianę:	Stosowanie przemiennie nazw WIOŚ i WIOŚ w Rzeszowie może sugerować udział różnych Inspektoratów W przypadku WIOŚ „pozyskiwanie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych” jest zadaniem zapisanym w „Programie Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2016-2020. W miarę posiadanych środków finansowych WIOŚ w Rzeszowie rozbudowuje zaplecze laboratoryjne pogrzebne do realizacji badań PMS również w zakresie wód powierzchniowych, powietrza atmosferycznego i hałasu Ustawa – Prawo ochrony środowiska w zakresie ochrony przed PEM określa różne organy ochrony środowiska. WIOŚ w Rzeszowie dla realizacji zadań z zakresu Państwowego Monitoringu Środowiska oprócz środków budżetowych korzysta również z dotacji WFOŚiGW w Rzeszowie Inne organy ochrony środowiska gromadzące informacje o źródłach PEM mogą finansować to zadanie ze środków własnych	Uwzględnione				W objaśnieniach skrótów (str. 7) podano pełne wyjaśnienie skrótu WIOŚ tj. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie
68.	170				Uwzględnione			

		- budżet państwa - WFOŚiG - środki własne							
69.	176	Tabela 21. Należy wpisać właściwe źródło danych.	W części VIII tabeli 21 jako źródło danych błędnie wpisany jest WIOŚ. WIOŚ nie wytworza danych dot. powierzchni użytków rolnych wymagających wapnowania.	Uwzględnione				Jako źródło danych podano Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą (OSCHR)	
70.	176	Tabela 21. W części X tekst: <i>liczba obiektów objętych badaniami poziomu pól elektromagnetycznych [szt.]</i> Proponuje się zastąpić tekstem: <i>liczba obszarów objętych badaniami poziomu pól elektromagnetycznych.</i>	Monitoring PEM nie jest ukierunkowany na badanie oddziaływania konkretnego źródła PEM. Badania PEM w ramach PMS prowadzone są w środowisku w stosowanie wyznaczonych punktach pomiarowych, a nie w bezpośrednim otoczeniu źródeł PEM.	Uwzględnione					
71.	117-119	W POŚ nie zostały ujęte z nazwy, z podaniem numeru identyfikacyjnego złoża wymagające szczególnej ochrony o znaczeniu ogólnokrajowym i regionalnym.	Wykaz złożów wymagających szczególnej ochrony został przesłany pismem Głównego Geologa Kraju, Pehomocnika Rządu do spraw Polityki Surowcowej Państwa z 22 grudnia 2016 r. znak: DSA-LO.075.20.2016.KD.	Uwzględnione				W rozdziale 6.2.9. Zasoby geologiczne dodano informację o złożach, zawartą w piśmie Głównego Geologa Kraju, Pehomocnika Rządu do spraw Polityki Surowcowej Państwa z 22 grudnia 2016 r. znak: DSA-LO.075.20.2016.KD tj. Złoża kopalni o znaczeniu ogólnokrajowym, który powinny podlegać szczególnej ochronie: - złoża gazu ziemnego: Lipnica – Dziadowiec (GZ 4643), Radolowice (GZ 4641), Roklenica (GZ 4634) - starki rodzimej: Basznia (SR 64), Grębów (SR 10232), Jamnica (SR 65) i Jamnica – Grębów – Wydrza (SR 73). Złoża niezagospodarowane o znaczeniu regionalnym, których ochrona powinna być dodatkowo rozpatrywana: - złoża kamieni błocznych i łamanych (piaskowce): Iwla (KD 5444), Komańcza (KD 931), Komańcza III (KD 930), Moszczaniec (KD 5443), Moszczaniec II (KD 17466), Polana (KD 14694); - złoża wapieni do przemysłu wapienniczego: Łysaków (WW 2537); - złoża wapieni i margli dla przemysłu cementowego: Plazów (WC 1865), Patań (WC 1881); - złoża piasków szklarskich: Koziejówka (PS 1259); - złoża piasków kwarcowych: Dziewięcierz (PC 2746), Zaklików – Irena (PC 2770); - złoża piasków i żwirów: Babice (KN 1605), Babice-Pole B (KN 1608), Bachórz (KN 1606), Boleszysze (KN 1604), Bysze – Łazy (KN 1697), Dzierżkówka (1697) Gorzyce (KN 5734), Kłopotnica A.B.C (KN 7050, 7051, 7052), Kozłarnia (KN 1696).	

					Ostrowy Tuzowskie (KN 1637), Podlesie-Krzaki (KN 1698), Przemysł-Zakęcie (KN 1818), Radawa (KN 5210), Smoczka II (KN 5208), Świerżowa (KN 5701), Ubiezys (KN 5731), Wólka Ogryzkowa (KN 5732), Wyszatyce (KN 1607); - złoża surowców ilastych ceramika budowlanej: Basznia (IB 2359), Kamień (IB 2382), Łuczyce (IB 2363), Dynów (IB 2358), Kolbuszowa Dolna (IB 2384), Przeworsk (IB 2364), Podlesie (IB 2380), Radymno-Przymianki (IK 1276); - złoża surowców ilastych do produkcji cementu: Cieszanów (IC 2624), Ruda (IK 1287), Zaklików (IC 2627), Zaklików II (IB 2504), Żaków Dolny (IC 2623).
72.	Uwaga ogólna	Wskazane jest uzupełnianie POŚ o bardziej precyzyjne powołania na źródła (daty powoływanych źródeł w tym baz danych; stan na rok... itd.) - rozdz. 6.2.1 w tym korekta błędnych powołań na rysunki i tabele (str. 47).	Niewzględnione	Zasoby podano w sposób prawidłowy, liczba złóż zgadza się z bilansem złóż w Polsce za rok 2015. W liczbę złóż gazu ziemnego wliczone zostały podziemne magazyny gazu, dodano informacje w tekście: o 3 Podziemnych zbiornikach gazu ziemnego (PMG) (Strachocina GZ 4653, Husów GZ 6453, Brzeźnica GZ 4623) znajdujących się na terenie województwa podkarpackiego. W Bilansie zasobów złóż kopalin w Polsce, Stan na 31.12.2015 r., podane są w większości przypadków zasoby geologiczne, nie ma informacji o ilości zasobów wydobywanych (jedynie ropa naftowa i gaz ziemny posiada takie dane), dlatego też bezzasadne jest podanie wielkości zasobów wydobywanych jeśli nie są one podane w bilansie. Proponowana aktualizacja rysunku 33, z wyszczególnieniem podziemnych zbiorników gazu: (Strachocina GZ 4653, Husów GZ 6453, Brzeźnica GZ 4623)	Nie uwzględniono - projekt POŚ WP powstał w ubiegłym roku kalendarzowym, podanie dokładnej daty powołania źródeł uwzględniającej ubiegły rok jest niemożliwe.
73.	Tabeli 12, na str. 117,	Należy zaktualizować dane dotyczące liczby złóż węglowodorów oraz zasobów	Uwzględniono częściowo	Przytoczone wartości dotyczące liczby złóż węglowodorów oraz zasobów są błędne, nie zgadzają się z danymi przedstawionymi w Bilansie zasobów złóż kopalin w Polsce. Stan na 31.12.2015 r., na podstawie, którego to wg autorów zostały zestawione. Ponadto zasadne byłoby podanie wielkości zasobów wydobywalnych, nie zaś geologicznych. Autorzy opracowania prawdopodobnie w liczbę złóż gazu ziemnego wliczyli również podziemne magazyny gazu, zasadne byłoby ich wyróżnienie. W związku z powyższym aktualizacji wymaga Rys. 33, str. 119	Zasoby podano w sposób prawidłowy, liczba złóż zgadza się z bilansem złóż w Polsce za rok 2015. W liczbę złóż gazu ziemnego wliczone zostały podziemne magazyny gazu, dodano informacje w tekście: o 3 Podziemnych zbiornikach gazu ziemnego (PMG) (Strachocina GZ 4653, Husów GZ 6453, Brzeźnica GZ 4623) znajdujących się na terenie województwa podkarpackiego. W Bilansie zasobów złóż kopalin w Polsce, Stan na 31.12.2015 r., podane są w większości przypadków zasoby geologiczne, nie ma informacji o ilości zasobów wydobywanych (jedynie ropa naftowa i gaz ziemny posiada takie dane), dlatego też bezzasadne jest podanie wielkości zasobów wydobywanych jeśli nie są one podane w bilansie. Proponowana aktualizacja rysunku 33, z wyszczególnieniem podziemnych zbiorników gazu: (Strachocina GZ 4653, Husów GZ 6453, Brzeźnica GZ 4623)
74.	Rys. 33, str. 119	Przytoczone dane dotyczące liczby udokumentowanych złóż oraz zasobów surowców o istotnym znaczeniu gospodarczym w skali regionu wymagają przeliczenia i poprawy.	Niewzględnione	Udokumentowane złoża kopalin zostały pokazane na rys. 33. z zastosowaniem kryterium wielkości	-

				zasobów, które określa legenda. Ujawnienie wszystkich złóż na mapie nie jest możliwe ze względu na skalę rysunku. Przy ujawnieniu złóż nie zastosowano szczegółowej identyfikacji (nazwa, numer identyfikacyjny), na co nie pozwala skala rysunku.			
75.	149	W tabeli 17 Cele i kierunki interwencji zawarto m.in. cel „VIII. Ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.” Cel ten powinien otrzymać brzmienie: VIII. Ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja, rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych. Ponadto brzmienie wszystkich zadań w ramach przedmiotowego celu powinno zostać uporządkowane w zakresie stosowanej terminologii w ramach remediacji/rekultywacji/rewitalizacji, zgodnie ze znaczeniem prawnym tych pojęć	Proponowane w ramach realizacji tego celu kierunki interwencji i typy zadań, dotyczą zarówno: - rewitalizacji obszarów zdegradowanych w rozumieniu ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. poz. 1777), - rekultywacji gruntów w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161), - remediacji zanieczyszczonej powierzchni ziemi – w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1789, z późn. zm.). Pojęcia te nie stanowią synonimów i należy się nimi posługiwać zgodnie z ich znaczeniem prawnym.	Uwzględnione	-		
76.	149	W tabeli 17 „Cele i kierunki interwencji” zawarto m.in. cel „VIII. Ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych” zawarto kierunek interwencji „Remediacja terenów zanieczyszczonych, rekultywacja terenów zdegradowanych i zdegradowanych, oraz rekultywacja gleb”. Nazwa kierunku interwencji powinna otrzymać brzmienie: „Remediacja zanieczyszczonej powierzchni ziemi, rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdegradowanych, oraz rekultywacja obszarów zdegradowanych”.	Dostosowanie brzmienia do obowiązujących ww. przepisów prawa.	Uwzględnione	-	W tabeli 18 Cele i kierunki interwencji (zmiana numeracji po wprowadzeniu uwag) dokonano korekty, a Cel VIII. otrzymuje brzmienie: Ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja, rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych.	Zadania zostały uporządkowane
77.	149	Również w tabeli 17 Cele i kierunki interwencji w celu VIII. Ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych w kierunku interwencji Remediacja terenów zanieczyszczonych, rekultywacja terenów zdegradowanych i zdegradowanych, oraz rekultywacja gleb należy uzupełnić zadania dla powiatów o obowiązek, dokonania identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Dodatkowo należy wyjaśnić czy zadanie dotyczące bezpośredniej remediacji zanieczyszczonej powierzchni ziemi przez jednostki samorządu będące władzami powierzchnią ziemi nie będzie realizowane.	Obowiązek identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi wynika z art. 101d ust. 1 z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.).	Uwzględnione	-	jw.	
78.	168	W tabeli 19. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji zadań monitorowanych w zakresie gleb należy dokonać zmian analogicznych do zmian w tabeli 17, str. 149.	jw.	Uwzględnione.	-	-	
79.	179	W tabeli 22. Wskaźniki realizacji celów rekomendowane dla powiatowych programów ochrony środowiska w rubryce „GLEBY” wskaźnik powierzchnia terenów, na których	Dostosowanie brzmienia programu do obowiązujących przepisów – art. 101a ust. 1 z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska	Uwzględnione.	-	W tabeli 23. (zmiana numeracji wynikająca z wprowadzenia uwag do projektu POŚ WP na lata 2017-2019) Wskaźnik realizacji celów	

		stwierdzono przekroczenia standardów jakości gleby powinien otrzymać brzmienie powierzchni terenów, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi.	(Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.).		rekomendowane dla powiatowych programów ochrony środowiska Skorygowano wskaźnik wg. zaproponowanych zmian.
80.	Cały dokument	Nie zaproponowano żadnych działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów – w Programie znalazło się ono jedynie w tytułach rozdziałów itp.	Zapobieganie powstawaniu odpadów znajduje się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami, zatem powinno być uwzględnione.	Uwzględnione	W tabeli 18 Cele i kierunki interwencji (zmiana numeracji po uwzględnieniu uwag) dodano nowy kierunek interwencji Zapobieganie powstawaniu odpadów wraz z przypisanymi mu zadaniami
81.	9	Zamiast zagospodarowania odpadów biodegradowalnych powinno być zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji.	Należy stosować właściwe nazewnictwo.	Uwzględnione	-
82.	11, 144-145, 189	Zamiast „instalacji służących do odzysku (w tym recyklingu), termicznego przekształcania z odzyskiem energii oraz instalacji unieszkodliwiania odpadów” powinno być „instalacji służących do odzysku (w tym recyklingu, termicznego przekształcania z odzyskiem energii) oraz instalacji unieszkodliwiania odpadów”.	Termiczne przekształcanie z odzyskiem energii stanowi również odzysk.	Uwzględnione	-
83.	11	Należy zweryfikować zapis: zmniejszenie masy odpadów składowanych na składowiskach oraz zwiększenie udziału odzysku surowców wtórnych i energii z odpadów, poprzez: ... - usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest.”	Zgodnie z §10 ust. 6 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089) odpady zawierające azbest powinny być składowane na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne albo na podziemnych składowiskach odpadów niebezpiecznych. Zatem usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest nie przyczyni się ani do zmniejszenia masy odpadów składowanych na składowiskach ani do zwiększenia udziału odzysku surowców wtórnych i energii z odpadów.	Uwzględnione	Usunięto z projektu POŚ zapis „usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest”
84.	22	Należałoby zweryfikować wskaźnik: procent redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska w stosunku do wytworzonych w 1995 r..	Zgodnie z art. 3c ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1289) gminy są obowiązane ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. 1) do dnia 16 lipca 2013 r. – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, 2) do dnia 16 lipca 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. Wskaźnik byłoby zatem, aby wskaźnik właściwie odzwierciedlał wymagania ustawowe.	Nieuwzględnione	Wskaźniki zawarte w Tabeli 1 Efekty realizacji POŚ Wp 2012- 2015 według oceny wskaźnikowej służą ocenę efektów realizacji poprzedniego POŚ.
85.	27	Należy doprecyzować, na czym miałyby polegać likwidacja przemysłowych i komunalnych składowisk odpadów. Czy odpady mają być usunięte z istniejących składowisk	Zapisy dokumentu powinny być klarowne.	Uwzględnione	Zapis zmieniono na sukcesywny monitoring i rekultywacja zamkniętych przemysłowych oraz komunalnych składowisk odpadów

		odpadów, czy też raczej chodzi o zamykanie składowisk, o którym mowa w przepisach o odpadach?					
86.	79	W tabeli 10 zamiast „Ilość instalacji” powinno być „Liczba instalacji”.	Uwaga redakcyjna.	Uwzględnione	-	-	
87.	89	Zamiast (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1987) powinno być (Dz. U. z 2016 r. poz. 1987, z późn. zm.).	Uwaga redakcyjna.	Uwzględnione	-	-	
88.	89	Zamiast Art. 36 ust. 2 i art. 37 ust. 1 ustawy o odpadach powinno być Art. 36 ust. 2 i art. 37 ust. 1 ustawy o odpadach.	Uwaga redakcyjna.	Uwzględnione	-	-	
89.	90	Zamiast „Unieszkodliwianie odpadów przemysłowych poprzez składowanie w województwie podkarpackim w 2013 r. odbywało się na: - 25 składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, gdzie składowano odpady komunalne, - 4 składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, gdzie nie składowano odpadów komunalnych, - 1. składowisku odpadów niebezpiecznych. powinno być Unieszkodliwianie odpadów przemysłowych poprzez składowanie w województwie podkarpackim w 2013 r. odbywało się na: - 25 składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, gdzie składowano odpady komunalne, - 4 składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, gdzie nie składowano odpadów komunalnych, - ☐ 1 składowisku odpadów niebezpiecznych..	Uwaga redakcyjna.	Uwzględnione	-	-	
90.	90	Należy zwerfikować ilość zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych w zapisie Według WPGO, w 2014 r. na terenie województwa podkarpackiego wytworzono ponad 525,2 tys. Mg odpadów komunalnych, z czego zebrano i odebrano łącznie 449,4 tys. Mg. Zmieszane odpady komunalne stanowiły większość odebranych odpadów (łącznie 274,9 Mg). Tym bardziej, że na str. 91 wskazano, że jedynie 15 tys. Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji jest odbieranych selektywnie. Ponadto, nie podano ile odpadów komunalnych jest odbieranych i zbieranych selektywnie.	Zapisy powinny być klarowne.	Uwzględnione	-	Zapis zmieniono na treść w brzmieniu: Według WPGO, w 2014 r. na terenie województwa podkarpackiego wytworzono ponad 525,2 tys. Mg odpadów komunalnych, z czego zebrano i odebrano ogółem 449,4 tys. Mg. Masa odpadów zebranych i odebranych w sposób selektywny wyniosła 174,5 tys. Mg, natomiast odpadów zmieszanych 274,9 tys. Mg.	
91.	90	Zamiast odpady zagospodarowywane przez ich posiadaczy we własnym zakresie (kompostowanie, karmienie zwierząt, spalanie) oraz porzucane n tzw. dzikich wysypiskach powinno być odpady zagospodarowywane przez ich posiadaczy we własnym zakresie (kompostowanie, karmienie zwierząt, spalanie) oraz porzucane na tzw. dzikich wysypiskach.	Uwaga redakcyjna.	Uwzględnione	-	-	
92.	91	Zamiast zagospodarowania odpadów biodegradowalnych powinno być zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji.	Należy stosować właściwe nazewnictwo.	Uwzględnione	-	-	
93.	91	Nie jest jasne, jak należy rozumieć zapis większość odpadów komunalnych przetwarzana była w instalacjach	Zapisy w dokumencie powinny być klarowne.	Uwzględnione	-	-	

		<i>1 unieszkodliwiana poprzez składowanie. Zgodnie z ustawą o odpadach unieszkodliwianie jest stanowiącym przetwarzanie, a składowanie powinno odbywać się na składowisku odpadów, a więc w instalacji. Zatem, czy powyższy zapis ma sugerować, że unieszkodliwianie poprzez składowanie odbywa się poza instalacjami, a więc nielegalnie.</i>					
94.	91	<i>Zamiast Odpady komunalne zagospodarowywano w 4. regionalnych instalacjach przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i w 11. zastępczych instalacjach przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych. Selektownie zebrane odpady zielone oraz inne bioodpady, zagospodarowywano w 3. regionalnych instalacjach, zlokalizowanych w Krośnie, Paszynie i Łężycku. Odpady komunalne unieszkodliwiane były na 16. składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, powinno być Odpady komunalne zagospodarowywano w 4 regionalnych instalacjach przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i w 11 zastępczych instalacjach przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych. Selektownie zebrane odpady zielone oraz inne bioodpady, zagospodarowywano w 3 regionalnych instalacjach, zlokalizowanych w Krośnie, Paszynie i Łężycku. Odpady komunalne unieszkodliwiane były na 16 składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.</i>	Uwaga redakcyjna.	Uwzględnione	-	-	-
95.	91	Należałoby podać nie tylko liczbę instalacji, ale również ich sumaryczne moce przerobowe, co dałoby obraz istniejącej sytuacji w zakresie możliwości przetwarzania odpadów komunalnych na terenie województwa.	Zapisy w dokumencie powinny być klarowne.	Uwzględnione	-	-	-
96.	125	Zamiast zakładów przetwarzania i sortowania odpadów powinno być zakładów przetwarzania odpadów.	Przetwarzanie obejmuje sortowanie.	Uwzględnione	-	-	-
97.	125	<i>Zamiast nieosiągnięcie przez samorządy gminne wymaganego prawem poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów takich jak papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale, szkło oraz odpady budowlane; powinno być nieosiągnięcie przez samorządy gminne wymaganego poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia wybranych frakcji odpadów komunalnych, takich jak papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale, szkło oraz poziomu odzysku w przypadku odpadów budowlanych i rozbiórkowych.</i>	Poziomy dla odpadów komunalnych i odpadów budowlanych różni się zakresem i wysokością.	Uwzględnione	-	-	-
98.	125, 130	<i>Zamiast brak wystarczającej ilości instalacji o odpowiednim poziomie technologicznym do zagospodarowania odpadów biodegradowalnych, powinno być brak wystarczającej liczby instalacji o odpowiednim poziomie technologicznym do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji.</i>	Należy stosować właściwe nazewnictwo.	Uwzględnione	-	-	-
99.	126	<i>Wśród szans w tab. 14 w sekcji pn. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, należałoby uwzględnić, zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami, działania polegające na rozwoju instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w szczególności na rozbudowie i modernizacji instalacji doczyszczania odpadów</i>	Zmodernizowane sortownie będą służyć do efektywnego wysortowania odpadów surowcowych i doczyszczania odpadów wysortowanych u źródła. Należy dążyć do maksymalnego zwiększenia masy odpadów komunalnych poddawanych recyklingowi, tak aby możliwe było	Uwzględnione	-	-	Dodano zapis „wzrost efektywności w sortowaniu odpadów surowcowych oraz doczyszczaniu odpadów wysortowanych u źródła”

		surowcowych oraz rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych.	osiągnięcie założonych celów w tym zakresie.			
100.	126	Zamiast przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów powinno być przetwarzania odpadów.	Przetwarzanie obejmuje unieszkodliwianie.	Uwzględnione.	-	-
101.	126, 130, 134, 217	Zamiast odpadów biodegradowalnych powinno być odpadów ulegających biodegradacji.	Należy stosować właściwe nazewnictwo.	Uwzględnione.	-	-
102.	130	Należy zweryfikować zapis: osiągnięcie 50% wagowo poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów, takich jak papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale, szkło oraz odpady budowlane.	Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1289) gminy są obowiązane osiągnąć do dnia 31 grudnia 2020 r.: 1) poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo; 2) poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w wysokości co najmniej 70% wagowo. Zatem należałoby wskazać właściwie, jaki efekt i w jakim terminie powinien być osiągnięty, aby zapewnić zgodność z wymaganiami prawnymi.	Uwzględnione	-	Zapis zmieniono na „osiągnięcie wymaganego poziomu”: 1) recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów z papieru i tektury, metalu, tworzyw sztucznych i szkła (min. 50% wagowo do 2020 roku) 2) recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami budowlanych i rozbiórkowych (min. 70% wagowo do 2020 roku)”
103.	134	Zamiast w 2020 r. masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania zmniejszy się do 35%, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.; powinno być w 2020 r. masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania zmniejszy się do 35% w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.;	Uwaga redakcyjna.	Uwzględnione	-	-
104.	144, 189, 191, 193, 194, 200, 201, 217, 221, 223, 229	Zamiast Zmniejszenie masy odpadów składowanych na składowiskach oraz zwiększenie udziału odzysku surowców wtórnych i energii z odpadów. powinno być Zmniejszenie masy odpadów składowanych na składowiskach oraz zwiększenie udziału przygotowania do ponownego użycia i recyklingu surowców wtórnych i odzysku energii z odpadów..	Biorąc pod uwagę, że odzysk obejmuje zarówno przygotowanie do ponownego użycia, recykling, odzysk energii, jak i inne działania, to w przypadku tzw. surowców wtórnych – ze względu na wyznaczone cele – nacisk należy położyć na przygotowanie do ponownego użycia i recykling.	Uwzględnione	-	-
105.	145	Należy zweryfikować zapis: - recyklingu odpadów, - odzysku w tym recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych..	W dwóch punktach pojawia się recykling odpadów – powtarzanie jest zbędne. Poza tym, należy zwrócić uwagę na interpunkcję. Na str. 165 są właściwe zapisy.	Uwzględnione	-	-
106.	Cały dokument, m.in. str. 149, 168	Należy zweryfikować przyporządkowanie zadania: rekultywacja składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych	Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych stanowi element gospodarki odpadami, a nie „Ochrony i racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi oraz rekultywacji terenów zdegradowanych”, który to tytuł powinien być zmieniony zgodnie ze wcześniejszymi uwagami.	Uwzględnione	-	Zapisy przeniesiono do obszaru Gospodarka Odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
107.	156	Należy zweryfikować termin realizacji zadania: aktualizacja Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego (WPGO) wraz planem inwestycyjnym (załącznik do WPGO) i prognozą oddziaływania na środowisko.	Obecny wojewódzki plan gospodarki odpadami obowiązujący do 2022 r., zatem prace nad jego aktualizacją powinny zacząć się najpóźniej w roku 2022, a nie dopiero po 2022.	Uwzględnione	-	-
108.	173 i dalsze	W tabeli 21 należałoby również wskazać docelowe wartości wskaźników lub przynajmniej oczekiwaną tendencję ich	Podanie docelowych wartości lub tendencji ułatwiłoby ocenę realizacji Programu.	Częściowo uwzględnione	Podano docelowe wartości wskaźników dla tych wskaźników, które mają szacowane	Uwaga powtórzona - identyczna jak uwaga nr 15. Uwzględniono jak w uwadze nr 15.

		zmiany.			wartości docelowe. Dla wskaźników, które takich wartości liczbowych nie posiadają podano oczekiwaną tendencję ich zmiany	
109.	175	Należy zweryfikować wartość wskaźnika. Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów [Mg].	Wydaje się bardzo mało prawdopodobne, aby na terenie województwa w 2014 r. składowano jedynie 439,0 Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.	Nieuwzględnione	Podana masa odpadów wynika z danych WPGO 2022	-
110.	217	Zamiast KPGO należałoby wpisać Krajowego planu gospodarki odpadami 2022.	Skrót KPGO jest stosowany dla pierwszego krajowego planu gospodarki odpadami (z 2002 r.), a obecnie obowiązuje Krajowy plan gospodarki odpadami 2022, dla którego stosuje się skrót Kpgo 2022.	Uwzględnione	-	-
111.	Cały dokument	Należy skorygować dokument pod kątem interpunkcji, sposobu zapisu miejsc publikacji aktów prawnych.	Dokument powinien być przygotowany z odpowiednią starannością.	Uwzględnione	-	Dokonano niezbędnych korekt w tekście POŚ.
112.	Cały dokument	Okres obowiązywania dokumentu powinien zaczynać się w roku 2017, a nie 2016.	Wyliczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska wskazują, że niedopuszczalne jest uchwalanie POŚ ze wsteczną datą obowiązywania. Nielogiczne jest, aby dokument, uchwalony w roku 2017, obowiązywał od roku 2016.	Uwzględnione	-	Uaktualniono okres obowiązywania projektu dokumentu oraz dane i informacje wynikające ze zmiany okresu obowiązywania POŚ.